

Piazza Fontana: „13 mrtvých a přes 100 raněných si vyžádal v pátek výbuch v milánské Národní zemědělské bance a v římském památníku Neznámého vojína. V obou městech došlo ještě ke dvěma dalším výbuchům. Nejméně u dvou případů je policie přesvědčena, že jsou dílem teroristů,“ píše sobotní Rudé právo v rubrice 24 hodin ve světě (13. 12. 1969, str. 7) o „matce všech explozí“.

Autor: Karel Veliký

Půl století od neobjasněného atentátu...

Pátek, 12. prosince 1969. Do konce úředních hodin v Zemědělské bance, největší v Miláně, chybí necelá půlhodina, když se náměstí Fontana, kde se nalézá její hlavní vchod, otřese mohutným výbuchem. Hodiny na průčelí ukazují 16 hodin 37 minut.

Za hodinu poté má velitel milánské policie na stole hlášení o šestnácti mrtvých a osmaosmdesáti raněných. A přicházejí další zprávy: ještě jedna bomba, která pro závadu nevybuchla, se našla v milánské Obchodní bance, a v samém centru Říma došlo mezi 16:45 a 17:15 k dalším třem menším explozím.

Něco takového se v Itálii od konce druhé světové války nepříhodilo! Prezident proto ještě v noci svolává poradou, zda v zemi vyhlásit výjimečný stav, k čemuž ale nedojde. Mezitím už policie zahájila vyšetřování. Ještě večer hromadně zatýká milánské anarchisty – původci tak

nesmyslné akce mohou být přece jen oni, vždyť již v první polovině století spáchali ty největší bombové masakry, např. 21. března 1931 v milánském hotelu Diana (jedenadvacet mrtvých, osmdesát zraněných).

A nejen to. Italská tajná policie usiluje o maximální dohled, žádná „protistátní skupina“ jí není dost malá ani bezvýznamná, aby v ní neměla své lidi. Tak i v momentálně nejagilnějším anarchistickém kroužku v Miláně, nečítajícím ani tucet členů, má hned dva spolupracovníky – důvěrníka-informátora a vlastního agenta. Proto jdou téměř najisto, pátrají po šestatřicetiletém Pietru Valpredovi, který prý kudy chodí, tam vykládá o nutnosti „vrhat bomby“ a před mladšími soudruhy dělá dostatečně výmluvné narážky o svých možnostech (depotu trhavin) a stycích... Heslo: *bombe, sangue, anarchia* (bomby, krev, anarchie).

Pietro Valpreda

Valpreda je v pondělí 15. prosince zatčen a předhozen tisku, resp. davům coby „člověk-bestie“. Policie se však dopustí i jedné obrovské chyby. V úterý v jednu hodinu ráno přijde pádem z okna policejní budovy o život právě vyslýchaný Valpredův soudruh, čtyřicetiletý Giuseppe „Pino“ Pinelli, přičemž vyslychající nejsou s to jasně a uspokojivě vysvětlit, jak k tomu došlo. Při následné tiskové konferenci mlží i vedoucí vyšetřovacího týmu, komisař Luigi Calabresi, což se mu posléze stane osudným...

„Policejní brutalita-mučedník Pinelli“, to je impuls pro dosud zaskočenou levicu. Nezapomínejme, že Itálie, kde od osmačtyřicátého dominuje politické praxi postupně skrz naskrz zkorumpovaná křesťanská demokracie, má právě za sebou „horký podzim“ (*autunno caldo*), jímž tzv. „rudé dvouletí 1968-69“ vyvrcholilo v masových dělnických stávkách a studentských protestech (dvě cifry: 150 milionů zameškaných pracovních hodin mezi 1. zářím a 25. listopadem; 20 milionů lidí podporujících největší stávku za lidovou bytovou politiku). A především, je-li poválečná Itálie ekonomicky kapitalistická a politicky parlamentně-demokratická, kulturně-ideologicky ji nejpozději od šedesátých let vládne levice, ač v četných odstínech (od „pozitivního křesťanství“ po militantní maoismus).

A ta záhy přechází do protiútoků z apriorní pozice, že „anarchisté přece nemohou být viníky“ (včetně dodnes obvyklých postupů: intelektuálové a umělci podepisují v tomto smyslu petice apod.). Do roka proto skupina levicových advokátů a novinářů předkládá vlastní verzi události s názvem *La Strage di Stato* (Státní masakr), která přímé vykonavatele určuje v „maskovaných neofašistech“, odpovědnost za atentáty však má nést středová vláda, která s nimi prostřednictvím tajné služby manipulovala tak, aby zabránila v Itálii hrozcí

„komunistické revoluci“.

Jak tzv. „černou“, tzn. neofašistickou stopu, tak i její souputníky, spojky z tajné služby, se do roku 1974 policii opravdu podaří poodkrýt, což mj. ukazuje, že levicoví autoři teze o „státním masakru“ měli od začátku přístup k informacím, o nichž policie buď zprvu ani nevěděla, anebo je na čísi příkaz i utajovala... Protože však důkazy proti anarchistům nebylo možné smést ze stolu (očitý svědek kupř. identifikoval Valpredu jako muže vcházejícího s brašnou do banky pár minut před výbuchem), stanuli od roku 1972 „rudí a černí“ opakovaně na lavicích obžalovaných společně. Soudní jednání však bylo nakonec vždy odročeno a přeloženo. První rozsudky byly vyneseny až v únoru 1979, tedy bezmála deset let po atentátech!

V napětí „olověných let“ a za levicového až levičáckého monopolu na hodnocení dějinného dění byli tehdy k doživotnímu vězení za „státní masakr“ odsouzeni „neofašisté“ Franco Freda a Giovanni Ventura, jakož i „tajný agent“ Guido Giannettini. Dalších bezmála třicet obžalovaných vyvázlo s podstatně nižšími tresty, včetně Valpredy (čtyři roky a šest měsíců). Úloha tehdejších ministrů vyzněla do ztracena již během vyšetřování. O dva roky později však odvolací soud všechna doživotí zrušil pro nedostatek důkazů a v roce 1985 nový proces toto rozhodnutí potvrdil. Po dalších dvou letech pak nejvyšší soud údajně „černé spiklence“ zprostil definitivně – neodvolatelně.

Tím však historie tohoto vyšetřování zdaleka nekončí. V roce 1989 byl případ na základě nových svědeckých „odhalení“ znovu otevřen a v červnu 2001 padla i nová doživotí, a to opět mezi „černé“ (Rognoni-Maggi-Zorzi). Po třech letech byly ovšem i tyto rozsudky zrušeny pro nedostatek důkazů! Nejen samotné pozadí atentátů se tudíž nikdy nepodařilo prokazatelně vysvětlit, neznámí zůstávají i vykonavatelé, což zřejmě svědčí o jediném: že do události byly opravdu zapleteny státní špičky...

Dokončení zítra

*„Rudá stopa“ atentátů měla vést i k „soudruhu-milionáři“ **Giangiacomu Feltrinellimu**, hodlajícímu do Itálie přenést něco z revoluční partyzánské války Che Guevary...*